

seu directa reclamatio contra professionem; non vero actio extraordinaria per restitutionem a iure indulta...

12. Q. X. An ignorantia facti sit majori causa sufficienti ad restitutionem contra usucapionem? Affirmant Bartol. Galef. & alii: sed probabilius negant...

Dices: Ignorantia facti non debet nocere domino l. 8. ff. de J. & F. l. hic autem noceret. 2. l. 4. ff. eod. juris ignorantia in usucapione negatur prodesse...

13. Q. XI. An quo iudice petenda sit restitutio in integrum? R. De iure com. a iudice illius, contra quem petitur...

14. Q. XII. Quis motus servetur in causa restitutionis? R. 1. Si restitutio petitur directe, & principaliter, imploratur nobile officium iudicis...

15. Q. XIII. Intra quod tempus petenda sit restitutio? R. 1. De iure novo intra quadriennium continentium ex Constat. Justiniani l. 5. C. de temp. in integ. restitutionis...

num ex Constat. Justiniani l. 5. C. de temp. in integ. restitutionis, ubi corrigitur ius antiquum concedens unum annum utilen l. 19. ff. de Minor. cum talis annus difficillime fuerit computationis...

16. Q. XIV. Qui sit effectus restitutionis? R. 1. Restitutio petita ad operatur, ut ea pendente, omnia permanent in eodem statu...

17. Q. XV. An remedium petentis editi non tantum sit contra rem, sed etiam contra actorem, qui dolose actionem suam transulit in alium iudicem mutandi causa? R. Affirmative, siue cessa sit actio realis, siue personalis...

& laboribus compensandis, ergo alii fructus excedentes summan sumptum restituendi sunt. Ratio est, quia restitutio reducti in pristinum statum...

Dices: 1. Fructus rei pertinent ad dominum rei, sed emptor, postoluto iusto pretio, est dominus rei; ergo. 2. Aequalitas fuit in eo constitit, quod sicut fundo empto sui fructus, ita pretio dato sui fructus...

R. ad 1. Dist. maj. pertinent revocabilitate, & tace conditionate, si fundus non restituatur, conc. maj. irrevocabilitate, & absolute, neg. min. Ad 2. Cum pecunia ex se sit sterilis, prope non parit fructus...

TITULUS XLII.

De alienatione iudicii mutandi causa facta,

Agitur de hac materia in Decreto Can. fin. 11. q. 1. In Pandectis lib. 4. tit. 7. In Codice lib. 2. tit. 55.

1. Nota, post remedium restitutionis hic proponi aliquid remedium pretiorum contra alienationes iudicii mutandi causa factas. Fit autem alienatio ista, dum quis metu litis sibi impendentis, sine titulo oneroso...

2. Q. I. Una relinquitur contra alienationes iudicii mutandi causa factas? R. 1. Jure digestorum competit actio in factum: directe, si alienata est proprietas; nihil, si alienata est possessio...

3. Q. II. An remedium petentis editi non tantum sit contra rem, sed etiam contra actorem, qui dolose actionem suam transulit in alium iudicem mutandi causa? R. Affirmative, siue cessa sit actio realis, siue personalis...

TITULUS XLIII.

De Arbitris.

Agitur de hac materia in Sexto h.t. In Decreto Can. 33. & segg. 2. q. 6. & Can. 1. infamias 3. q. 7. In Trid. l. 14. c. 5. de quid sit de ref. In Pandectis lib. 4. tit. 8. In Codice lib. 2. tit. 56.

Nota 1. hoc tria distinguenda esse, arbitrum, arbitratorum, & mediatorum, seu amicabilis compositorum. Arbitrum est vir bonus, & idoneus, a iure, vel exconventionem partium electus, qui rem controversam instat iudicis...

cognoscit, & per sententiam suam, seu laudum terminat. Arbitrator est, qui a partibus electus plerumque causam extrajudicialem sine ordine juris ex sola equitate decidit. Mediator est, qui a partibus requisitus, amicabiliter causam illarum componit...

Nota 2. Arbitrum alium esse juris, alium compromissarium. Arbitrum juris, seu necessarium est, qui ab ipso iure pro certis casibus constituitur; ut in causa suspitionis contra iudicem c. 39. de off. deleg. in causa Episcopi cum Clerico sibi subiecto litigantis...

Nota 3. Unde oriatur officium, & potestas arbitri compromissarii? R. Originative, & permissively a iure, utroque, quatenus cultibet jus permittit ligare coram iudice, vel arbitro; proximè vero, & formaliter ex voluntate, seu compromisso partium; quatenus compromittunt, seu mutuo consensu delinunt unum eorum...

4. Q. II. Qui possunt constituere arbitros compromissarios? R. Generaliter illi omnes, & soli, qui possunt transigere, seu, qui liberam rerum suarum, aut alienarum potestatem habent, quoad administrationem, & alienationem; nam sicut transactio, ita & compromissum est via ad alienandum...

5. Q. III. Qui possunt eligi in arbitros compromissarios? R. Generaliter omnes, unus, vel plures, pares, vel imparis nisi specialiter a iure prohibeantur; nam compromissum est de genere permissorum. Prohibentur autem. 1. Minor 20. annis l. 41. ff. h. t. si autem major 20. annis, & minor 25. annis in arbitrio lesus est, restituitur in integrum ibid. 2. Mulier ob pudicitiam sexus l. fin. C. h. t. nisi regina, vel alias jurisdictionem habens esset c. 4. h. t. 3. Excommunicatus visitandus c. 59. de sent. excom. ejus tamen acta, nemine excipiente, essent valida, cum non oriatur ex jurisdictione...

